

Ahalegina (+16)

Txakurrari gauean gertatutako istripu bitxia

Mark Haddon

Itz.: Xabier Olarra

Igela

Mark Haddon-en *Txakurrari gauean gertatutako istripu bitxia* irakurritakoan, sentipen bitxia geratu zait: alde batera, irudipena dut ez dudala uste nobela berrirakurriko dudarik eta ez dudala nire liburu gogokoenen apalean kokatuko; eta, bestera, ezin ukatu idazlearen —eta itzultzailearen— ahalegina pizgarri gertatu zaidala eta gutxitan bezala gozatu dudala liburu honekin.

Berria egunkarian Joseba Sarrionandiak behin adierazi zuen literatura ez dela tiro olinpikoa: «ez duzu itu bakar bat eta hartara zenbat hurbildu zaren neurtzeko zirkulurik. Literaturak antz handiagoa du ilargaiari harrika egitearekin; ahaleginak ituak baino garrantzi handiagoa du, eta ez da aurrekoak jo duelako itua aldatu beharrik; hainbat poetika eta balorazio irizpide dago...». Eta ni nago Mark Haddonek ez duela lan perfektua egin, baina bere ahalegina zinez nabarmentzekoa dela. Irudipena daukat gizartea frenetikoki aldatzen ari dela, baina literatura beti-bat —esateko molde bat da— egiten jarraitzen dugula, haustura eta hurbilketa ahalegin gutxi proposatzen dugula hala idazleok nola argitaletxeek, eta, ondorioz, gizartearengandik gero eta urrunago gaudela. Gutxienez, liburu honek halako haustura formala dakar eta, egitura bitxiarekin batera, marrazkiak, planoak, eskemak, argazkiak ikus ditzakegu. *Berria* egunkarian ere Anjel Lertxundiri irakurri nion: «Laster, Interneteko idazkuntza libre, solte, bridarik gabea bere tokia egiten hasiko da liburuetan ere. Gero eta ugariagoa izango da liburuetan ere *blog*-etako estilo zatikatua, pasarte laburrez emana, *dissecta membra* batzuekin osatutako diskurtsoa, jauziak eta elipsiak eginez etena oinarri duen estetika...»

Carlos Sorin zinemagileak dio berari historia ez, baina pertsonaia axola zaiola, eta pertsona tikiak dituela batik bat gogoko. Eta nobela honetako Christopher gaztetxoak hastapenetik harritu eta liluratuko gaitu: munduko hiriburu guztiak ezagutzen ditu, eta errezitatu egin ditzake 7.507 arteko zenbaki lehen guztiak, baina hutsaren hurrengoa da harremanetarako. Siobhanek laguntzen dio eskolan, aitak etxean, baina jendetzak inguratzen duenean, bere baitara bildu, eta oihuka hasten da, hala nola Londresera amarenera egin zuen bidaia arriskutsuan... Idazketa lagungarria zaio, eta idazketa logiko eta matematikoaren bidez munduaren ikuspegi kasik poetikoa azalduko digu (bai ederra maitagarrien existentziaren kontrako atala —139—), izan ere bera Sherlock Holmesen antzekoa baita, eta ez haren sortzaile sir Arthur Conan Doyle-ren gisakoa: «Holmesek ez du naturaz gaindikorik sinesten, hau da,

Jainkoa, maitagarrien ipuinak eta Infernuko Zakurrak eta madarikazioak, zeinak ergelkeriak baitira».

Eta orain, hori guztia esan ostean, zalantza sortzen zait ez ote dudan nobela berriro ere irakurriko. Argi daukat, ostera, nobela gomendatzen hasiko naizela, bai helduei, bai gazteei.

Patxi Zubizarreta